

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПРИВАТНИЙ ЗАКЛАД
«ДНІПРОВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

**МАТЕРІАЛИ КРУГЛОГО СТОЛУ
«МОВА. ІСТОРІЯ. КУЛЬТУРА»**

24 травня 2023 року

**Дніпро
2023**

УДК 81
ББК 81.2 УКР
М 74

*Ухвалено до друку Науково-методичною радою Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет»
(протокол № 9 від 22 червня 2023 р.)*

Матеріали круглого столу «Мова. Історія. Культура» (24 травня 2023 року, Вищий навчальний приватний заклад «Дніпровський гуманітарний університет»): збірник тез. Дніпро: ВВПЗ «ДГУ», 2023. 113 с.

(в авторській редакції)

Вміщено матеріали круглого столу, в якому взяли участь працівники музеїв, культури, професорсько-викладацький склад закладів вищої освіти, магістри, здобувачі вищої освіти України. Тематика статей охоплює актуальні питання щодо розвитку мов світу та форм реалізації їх через носіїв мови.

Матеріали круглого столу можуть бути використані у практиці фахівців різних видів гуманітарної діяльності та у навчальному і виховному процесах закладів освіти.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Лежнєва Тетяна Миколаївна – кандидат юридичних наук, доцент, проректор ВВПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Крашеніннікова Тетяна Валеріївна – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри міжкультурної комунікації та соціально-гуманітарних дисциплін ВВПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Виноградов Геннадій Миколайович – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри міжкультурної комунікації та соціально-гуманітарних дисциплін ВВПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Холод Ірина Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри міжкультурної комунікації та соціально-гуманітарних дисциплін ВВПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Негодченко Ольга Петрівна – старший викладач кафедри міжкультурної комунікації та соціально-гуманітарних дисциплін ВВПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Мірошник Андрій Дмитрович – фахівець з міжнародних зв'язків Відділу організації наукової роботи, міжнародних зв'язків та академічної мобільності ВВПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

(Вищий навчальний приватний заклад «Дніпровський гуманітарний університет»)

© Автори, 2023

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
-----------------	---

МОВА

Агарков Олег. Розвиток мови у контексті історії та культури	6
Бондаренко Катерина. Роль основ комунікативної лінгвістики у роботі психолога з військовослужбовцями	9
Кириченко Вікторія. Роль української мови в професійній діяльності	12
Коваленко Олександр. Типи жестів у контексті формування міжкультурної компетентності	14
Козачок Анастасія. Цінність писемності у соціальному аспекті	18
Козинець Інна. Неологізми як прояв емоцій та відображення реалій воєнного стану	20
Крашеніннікова Тетяна. Мова в етнічних середовищах	23
Лементар Ольга. Особливості використання фразеологізмів у творі Валентина Чемериса «Вітька+Галя, або повість про перше кохання»	26
Підвисоцька Галина. Підходи до формування м'яких навичок на заняттях з англійської мови професійного спрямування у здобувачів вищої освіти	29
Поповський Анатолій. Проекції зі «Споминків» Агапія Гончаренка на імперський синдром сучасних ідеологів «русского мира»	32
Сергієнко Наталія. Українська мова в соціальних мережах	36
Смоляр Влада. Українська мова-скарб нації	38
Токарчук Карина. Історія та культура англійської мови	40
Холод Ірина. Засоби комунікації у міжнародному контексті	42

ІСТОРІЯ

Архіпова Тетяна. Фотозбірка фотографа Марка Залізняка у зібранні Дніпропетровського національного історичного музею	45
Ведмеденко Максим. Проблема зради серед працівників правоохоронних органів: причини, наслідки та шляхи запобігання	49
Дудко Владислав. Класифікація та особливості римських піхотних мечів часів правління імператора Траяна (98–117 рр. н.е.)	54
Раменська Євгенія, Оверченко Олександр. Рух шістдесятників з точки зору Я-концепції	57
Старік Олександр. Мешканці Катеринослава I: етнічні та соціальні особливості за результатами археологічних досліджень	61
Суховий Віталій. Українська нація. Міркування з приводу концепцій націєтворення	63

КУЛЬТУРА

Бердо Рімма. Формування цифрової культури у здобувачів вищої освіти	69
Виноградов Геннадій. Спотворення оригінальної семантики базової термінології європейської культури як результат секуляризації науки	72

УКРАЇНСЬКА МОВА В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ

Наталія СЕРГІЄНКО

ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Інтернет у сучасному світі – невід’ємна частина комунікативної активності суспільства. Одна з його основ – соціальні мережі, де проводяться різні дискусії, утворились нові форми соціальних зв’язків, під впливом яких відбуваються зміни, найбільше – у мові.

Соцмережі надали всім можливість висловлювати свою думку, виражати власні погляди, створювати свій «інтернет-образ» та обговорювати будь-яку інформацію з великою кількістю людей. Під впливом інтернет-ресурсів відбувається трансформація писемного й усного мовлення.

З’являються унікальні мовні одиниці – сленгізми. Наприклад, ненормативну лексику замінили на «крінж». Через те, що написання слова займає певний проміжок, його часто заміняють на смайлик чи скорочення («спасибі» – «спе»). Суржик отримав популярність через те, що україномовні блогери мали значну конкуренцію і вирішили виділятися словами, характерними для певної місцевості чи соціальної групи («шо» замість правильного «що»).

До того ж, люди часто намагаються популяризувати власний акаунт за допомогою хайпу («хайп» – екстравагантна або інтенсивна).

Повномасштабна війна росіян проти України сьогодні не оминула і соціальні мережі. Українська мова отримує чималу популярність на просторах Facebook, Instagram, Youtube, TikTok, Twitter тощо. Якщо два роки тому частка дописів українською мовою коливалася в цих спільнотах у діапазоні 13-27%, то тепер сягнула двох третин. Найбільші соціальні мережі «Facebook», «Twitter» та «Instagram» у порівнянні з 2020 роком показали суттєву українізацію користувачів, загальна кількість яких сягає більше 66% (за даними дослідження Центру контент-аналізу). Більшість організацій та компаній надають послуги і ведуть свої сторінки саме українською мовою.

Соціальні мережі «TikTok» і «Twitter» максимально приділяють увагу використанню державної мови, особливо серед молоді.

Twitter – соціальна мережа, яка є мережею мікроблогів, дає змогу користувачам надсилати короткі текстові повідомлення. Для того, щоб стати популярним, потрібно вміти влучно, коротко та змістовно сформулювати власну думку. Саме тут велику популярність мають хештеги, за допомогою яких можна знайти дописи, які зацікавлять користувача.

Значна кількість користувачів почала спілкуватись українською мовою після реєстрації у Twitter, бо до цього більшість з них розмовляли російською. Twitter поширює українські книги, фільми, звичаї та навіть лайку. Тут можна обговорювати події, новини культури, політики тощо.

Аналогічну тенденцію показав і TikTok – соціально-медійний застосунок для створення та поширення коротких відеороликів, середовище спілкування дітей, підлітків та молоді. У розважальний формат усе частіше розміщують актуальні теми та серйозні питання. Агенція Wideworks (офіційний партнер TikTok в Україні) нарахувала у серпні 2022 року 3,3-3,5 млн користувачів). Популяризація української мови проявляється у багатьох аспектах:

- школярі у рекомендаціях бачать відео, де інші користувачі показують лайфхаки підготовки до НМТ, ЗНО, рекомендують заклади вищої освіти;
- читання української поезії під сучасний музичний супровід;
- розповсюдження українських пісень, зйомка власних аматорських кліпів;
- інсценування ситуацій, де людина допускає лексичні помилки, а інший їх виправляє;
- гумористичний контент, де показують життя українців;
- цікаві історії користувачів;
- соціальні відео (наприклад, допомога пенсіонерам);
- переклад іноземних роликів українською мовою;
- рубрика «Антисуржик», де пояснюють, які слова вживати не варто та чим їх можна замінити;
- реклама, яку подає TikTok, також українською мовою.

Ця соцмережа має досить жорстку цензуру та обмеження, намагаючись створити доброзичливу атмосферу. Будь-які негативні висловлення щодо української мови відразу піддаються критиці та хейту.

Популярні блогери Наталія Сорокіна, Андрій Шимановський, Анастасія Марків, Данило Гайдамаха активно популяризують українську мову в соцмережах.

Також відбувається активна популяризація української мови через музику. Багато популярних блогерів почали активно просувати українським фільми та серіали.

Українська мова стає популярною. Молодь активно намагається зробити її основною в українському контенті. Але не треба забувати, що усе залежить від користувачів та їх вподобань. Головне – діяти та продовжувати працювати над поширенням, покращанням та активним використанням державної мови.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Проекти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://wideworks.agency/projects/>
2. Соціальна мережа Твіттер та історія її створення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://webstudio2u.net/ua/studio-web/598-istoriya-sozdaniya-twytter.html>
3. Що таке Тікток [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://suspilne.media/9065-so-take-tiktok-nova-socmerezha-aka-spricinae-mittevu-zaleznist/>
4. Атака на акаунти відомих людей: у Twitter назвали причину [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://www.rbc.ua/ukr/news/ataka-akkaunty-znamenitostey-twitter-nazvali-1595093313.html>

УКРАЇНЬКА МОВА-СКАРЬ НАЦІЇ

Влада СМОЛЯР

курсант 1-го курсу Навчально-наукового інституту права та підготовки фахівців до підрозділів Національної поліції Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник – Поповський А.М.,

доктор філологічних наук, професор, професор кафедри українознавства та іноземних мов Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Україна, як багата країна зі складною історією, відчула на собі болісні наслідки війни, яка залишила болючі рани на тілі українського суспільства. У такі